

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne modelje in pravnike.

Običajni: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati po 1 vrsti 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicati petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inseratni davek pos. bej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, prilicno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopolne sprejema le podpisane in zahtevane frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—

v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25

Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	v Jugoslaviji		v inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	60—	72—	108—
3	30—	36—	54—
1	10—	12—	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Reciprociteta?

Vsak hip torej imamo pričakovati, da bo dogovor med našo državo in Italijo podpisan. Beogradska »Pravda« je celo vedla povedati, da je že. Post to discrimina rerum! ... Seveda samo če je res! Mi tega ne verjamemo, dokler ne bo sporazum uradno objavljen. Neštetokrat se je že trdilo, neštetokrat je bila javnost že varana ... Če ima človek še toliko zalogo zaupljivosti in vere, naposled mu poide ... (»Pravda«) vest je bila med tem dementirana. Uredništvo.) No, to pot bi znalo biti vendar le nekaj res na stvari. Iz Rima prihaja vest, da so fašisti vzmirjeni in da protestirajo. To bi bil znak, da se vsekakor nekaj pripravlja. Toda kaj se pripravlja?

Vsa poročila, ki se objavljajo o pogajanjih med zastopniki naše in italijanske države glede izvršitve ravnalske pogodbe so taka, da si tudi najbistroumnejši človek ne more napraviti jasne in zanesljive sode o tem, v kakli smeri se pravzaprav vrše ta pogajanja in zakaj se sploh vrše. Da se vsaka stvar ne more obešati na veliki zvon, to že razumemo, ne razumemo pa, zakaj bi se bistvo pogajanj zagrinjalo v tako neprodno tajinstvenost, ko se mora prej ali slej vendar le pokazati, za kaj je šlo, kaj je bil predmet tako dolgotrajnih pogajanj, kaj jedro vseh bojov med našo in italijansko diplomacijo. Morda je naše časopisje krivo, da smo o vsej stvari tako malo poučeni, toda ne moremo si tega prav misliti. Krivo je kvečjemu v toliko, ker je premalo sililo na to, da se nekoliko odgrne zagrinjalo ... Vsekakor pa je nemara italijansko časopisje nekoliko natančneje poučeno o celem poteku in rezultatu pogajanj kot naše in če prihaja zdaj iz Rima vest, da se fašisti dvigajo, ima to gotovo svoj čisto poseben namen ...

Ker fašisti za enkrat še niso oficijelna Italija, bi mislil kdo, da se nam ni kdovekaj brigati za to, kaj je njim prav in kaj jim ni prav. In vendar ... Vsekakor je previdno, da se že zdaj, predno je gotovo, da je sporazum podpisan, intenzivno zanimamo za to, kaka je vsebina dogovora med predstavniki naše in itali-

janske države. Kajti ona vest o vzemirjenju in protestiranju fašistov ima lahko tudi zgolj ta namen, da se nas zaziblje v prijetno nado, da je pogodba za nas ugodno izpadla, dočim je morda nasprotno res. Taki manevri so nekaj običajnega in napram ljudem, ki niso navajeni dosti misliti, često ne brez uspeha. Trezen motiv razmer pa se seveda ne da tako lahko premostiti ...

Poročilo, ki je povzročilo med fašisti baje razburjenje, se glasi: »V Rimu se je te dni zvedelo, da je jugoslovanski minister dr. Ninčič v Ženevi sklenil z italijanskim delegatom Tostijem in zunanjim ministrom Schanzerjem dogovor, po katerem se bodo italijanski učitelji nastavliali na italijanskih šolah v Dalmaciji po istih načelih, kakor slovenski učitelji na slovenskih šolah v Julijski Benečiji.« — Na prvi hip se čita to čisto lepo. »Torej nekaka reciprociteta«, si misliš. In vendar ne moreš biti prav zadovoljen, ker pač ne veš, za kaka načela tu gre! Kajti dokler ne poznaš načel, ti je tudi vsebina dogovora neznana! Čuli smo, da je Italija prvotno zahtevala, da naj bodo učitelji na italijanskih šolah na našem ozemlju italijanski podaniki — zahteva, ki je bila absolutno nesprejemljiva. Kaj pa, če je jedro italijanskih zahtev ostalo isto in smo mi pristali na te zahteve samo za ceno lepe fraze, ki za nas nima in ne more imeti nobenega pomena? Ista načela! Torej na primer: Če se bodo nastavliali pri nas kot učitelji italijanski podaniki, mora biti dopuščeno, da se tudi na slovenskih šolah v Julijski Benečiji nastavlajo kot učitelji naši podaniki. Na videz logično in pravično! In vendar bi bila usodna napaka, ako bi se bila sprizajnila naša diplomacija s kakim takim določilom!

Človeka navdajajo tem bolj zle slutnje, ker se tudi glede sporazuma z Rumunijo poroča nekaj podobnega, nemara zgolj iz tega namena, da se javnost polagoma pripravi na presečenja na italijanski strani. Toda kar bi se napram Rumuniji lahko še akceptiralo, se napram Italiji nikakor ne more, iz enostavnega vzroka ne,

ker v Italiji oficijelna vlada pač obrača, fašizem pa obrne! V kolikor se namreč vlada sama ne poslužuje fašizma v svoje skrivne namene! In kdo jamči za to, da se gospoda Tosti in Schanzer ne zanašata na — fašiste? Za nas je eno gotovo: Nikdar se ne bo zgodilo, da bi kdaj na kaki šoli v Italiji poučeval jugoslovanski podanik! Če zaradi tega ne, ker se ne bo kmalu dobil učitelj, ki bi se hotel podati v tako nevarnost. Kajti to bi se reklo, tvegati svoje življenje! Nasprotno pa bi vsled takega dogovora imela Italija najlepšo priliko, vtikati se v naše notranje zadeve in izzivati spore in prepire. V Italiji je fašizem nekaj kot vis ma-

jor, moč, pred katero kloni vsaka vlada svojo glavo, bodisi rada, bodisi nerada. Vsekakor se italijanska vlada lahko izgovarja, izgovarja tem laglje, ker je fašizem kot nekaka nadvlada v Italiji skoro da že, vsaj tihoma, mednarodno priznan. Ako bi temu ne bilo tako, bi se bila morala vendar že katera izmed kulturnih držav oglašiti zoper počenjanje onih divjih druhal, ki jim ni sveto ne tuje življenje, ne tuja last in ki gre brezobzirno preko vseh pravil in vseh zakonov. Napram državi, v kateri vladajo take razmere, treba pri sklepanju dogovorov dvojno opreznost! Naj bi naša diplomacija ta dejstva primerno vpoštevala! —

državne interese svojim osebnim. Ne obstojajo nobene težkoče za sporazum, so edinele težkoče tehničnega značaja. V ostalem je treba povdarjati, da se je treba odločiti, ali je volja naroda suverena ali ne.

Na vprašanje Vašega dopisnika, s katerimi strankami je mogoč sporazum, je Radić odgovoril: »Če zemljoradniški dobe večino pri volitvah, je sporazum gotov tekom 24 ur. Če demokratje dobe večino, je sporazum mogoč tekom enega tedna. Če pa radikalci dobe večino, stoji stvar predvsem drugače, ker je večina radikalcev za Veliko Srbijo.«

Na vprašanje, kako stališče zavzema napram državnemu edinstvu in imenu »Jugoslavija«, je Radić odgovoril:

»Mi smo socijalno in jezikovno eden narod. Država je tu. Daleč smo od tega, da bi delovali proti državi, katere meje so bile mednarodno priznane.«

Glede imena Jugoslavija pa je Radić izjavil, da je jasno, da naj država dobi eno ime in da se naj imenuje »Jugoslavija«. Jugoslavija brez Bolgarske pa ni popolna.

Na vprašanje, če je demokratiški poslanec Pavle Angelić vodil v njim razgovore na lastno pest, je Radić odgovoril: »Ne! V nadaljnjem pa je Radić potrdil, da je Angelić vodil razgovore na iniciativno predsednika demokratske stranke, Ljube Davidovića.

VTIS VESTI O PREKRETU V RADIĆEVI POLITIKI V BEOGRADU.

Radikalci razpravljajo o novo ustvarjeni politični situaciji.

— Beograd, 9. oktobra. (Izv.)

Vsa beogradska javnost stoji še vedno pod vtisom vesti v akciji predsednika demokratske stranke Ljube Davidovića glede sporazuma z zastopniki hrvatskega bloka. V vseh političnih krogih so izzvale vesti o sporazumu največji interes. Vsi naglašajo, da te vesti o skorajšnjem sporazumu s hrvatskim narodom dobivajo povsod najprisrčnejši in najiskrenejši odziv. Večina srbskega naroda sprejema ta sporazum z najtoplejšim in najodkritosrčnejšim zadovoljenjem. Obstoja sicer neka manjšina, ki tel-

Preokret v naši državni politiki.

Razgovor našega dopisnika s Stjepanom Radićem. — Radićeva stranka vstopi v politično vladu. — Radić za narodno edinstvo in za ime »Jugoslavija«. — Preokret v politiki Radićeve stranke je povzročil — Ljuba Davidović.

— Zagreb, 9. oktobra. (Izv.) Vaš dopisnik je imel priliko se razgovarjati o sedanjih političnih situaciji in o bodoči akciji Hrvatskega bloka s predsednikom Hrvatske republikanske seljačke stranke Stjepanom Radićem. Na vprašanje, če je Hrvatski blok definitivno sklenil, da se udeležijo kumanovski proslave, je Radić odgovoril: »Da, toda samo v načelu! Stvar je v rokah vlade, od nje je odvisno, da odstrani nekatere tehnične težkoče.«

Vprašanje: »Ali ste dali gospodu Pavlu Angeliću kake pogoje za udeležbo pri proslavi kumanovske bitke?«

Odgovor: »Nismo stavili nikakih pogojev. Pozvali se stavilo neprilicno! Vse vesti o pogojih so netačne. Stavili smo samo hrvatske predloge!«

Vprašanje: »Kakšni pogoji so bili stavljeni za proslavo v Pragi?«

Odgovor: »Tako, kakor glede Kumanova.«

Vprašanje: »Kako stališče zavzimate napram ideji, da se Hrvatje udeležijo proslave v Kumanovem in Pragi?«

Odgovor: »Vrlo dobra je ta ideja. Odgovarjam samo, da sem brez vsega takoj sprejel to idejo. Kumanovska proslava pomenja nacional-

no emancipacijo, praška pa kulturno. Za Jugoslovane je Kumanovo nacionalno, Praga pa kulturno evropsko središče.«

Vprašanje: »Kaj je glede Vašega prihoda v Beograd? Ali vstopite v vladu?«

Tu je Radić kratko izjavil, da njegova stranka sedaj še ne namerava stopiti v vladu. Glede novih volitev je Radić izjavil, da so volitve nujno potrebne. Na vprašanje, če bo Radićeva stranka sodelovala pri sestavi volitvene vlade, ki naj bi izvedla volitve, je Radić odgovoril, da je to mogoče, ker je potrebna kontrola volitev in pripomnil: »Mi smo zmore gotovi. V izborni vladi pa zahtevamo garancije, da se volitve svobodno izvrše.«

Na vprašanje Vašega dopisnika, na kakšen način je mogoč sporazum z Beogradom, je Radić odgovoril: »Nič izmed nas ni proti sporazumu, ker hočemo biti edinstven narod. Povedati na je treba, da smatram za pravokacijo, če ostane še nadalje na krmilu Pribešević-Pašićeva vlada, osobito, če Pašić sestavi izbornu vladu.«

Dalje je Radić naglašal, da je mnogo lažje na Pribeševiću, ki naj predstavi, ako je patriot, narodne in

M. Z.:

Naša drama.

»HLAPCI«. PETDEJANSKA DRAMA IVANA CANKARJA.

Sezona je otvorjena in narod je do dobra napolnil prvi dve predstavi. Igrali so, kakor se za tak pomemben trenotek spodobi, najzanimivejšega domačega dramatika. Hlapci? Da, so tudi hlapci med temi učitelji in učiteljicami, so taki, ki ob izpremembi političnega sistema ne izvedejo le neizbežnih posledic, ki ne umolknejo samo, ker se jih terorizira in se braniti ne morejo, nego ki začno, ne da bi jih kdo v to pozval, novemu sistemu lezti v čreva in pri njem sodelovati z isto zoprotniškavo vneto, s katero so se prej vsiljevali staremu sistemu. V vseh stanovih je več kot preveč takih. Med učiteljstvom se jih pa še bolj opazi, ker je stan dokaj eksponiran in zlasti na deželi napram duhovščini drugi pol inteligenčnega življa.

Če bi bil Cankar živel v polni moči svojega duha še par let, bi bil tej dramati lahko dodal krasno komedijo iz gotovih učiteljskih krogov, upoštevaljoč prejšnjo habsburško in kasnejšo karadordjeviško njih »orijentacijo«. Mislim na ono častivredno sorto, ki se ni omejevala pri slavljenju Habsburžanov na to, čemur se tedaj učiteljstvo kratkoma lo izogniti ni moglo, nego se je n. pr. v raznih šolskih letnih poročilih v besedi

in podobah brez potrebe, nepozvana in iz osebne slasti kar valjala po bizantizmu, kakor svinja po blatu, sedaj pa skuša na enakem mestu enako delati po jugoslovenško. Dobro, da je Cankar umrl, če ne, bi bil »Hlapcem« morda dodal komedijo »Golazen«. Sploh bi bil Cankar storil bolje, če bi bil tudi »Hlapce« spisal kot satirično komedijo. Figure so tipizirane po večini skoro že do karikature, dasi dobre karikature, in kličejo po humoru — satirični obdelavi. Tudi je Cankarju po četrtem aktu očitno zmanjkalo ali veselja ali prave snovi. Ta peti akt, sentimentalni, nezanimiv in neprijetno naiven, diši skoro po petošolskih dramatičnih proizvodih. Tisti obup junaka Fermana, da je z odporom zoper klerikalizem svoj dobri, a bigotni materi baje skrajšal življenje in zdravnikova smešno — nemogoča »strokovna« izjava, da je to res, je na kaj slabih nogah. In potem sentimentalnost z neko fotografijo, dolgotrajno koketiranje, s samoumorom, naposled pa kot rešilni deus ex machina materin in prijateljičin unisono — klic »France« — no in kaj potem? Premišljen bo ta Francelj v neke hribe, menda. Ni čisto jasna ta stvar. Ali poiše prijateljica, učiteljica Lojzka (brez premišitve) z njim, ali kako? Klavrn, dolgočasen in slabo sestavljen konec dobrih, deloma izvrstnih štirih aktov. Zakaj ne bi bil Jerman koncem četrtega akta nahujskani kmečki druhal pokazal fige, rekoč ji, da so štirinožci brez

lastnih možganov, zato nespreobrnliivi in tudi ne vredni mučeniških naporov. In bi bil zapustil službo ter šel z Lojzko po svetu, v kako protiklerikalno uredništvo ali kamorsibodi. Novo eksistenco bi mu bil mogel Cankar že pripraviti v razdobju štirih aktov. Saj imajo taki borilci proti okrutnemu sistemu hvalabogu tudi svoje zaščitnike in prijatelje na svetu; povsodi je tako. Mesto tega pa je Jerman po svojem pogumem in celo telesno nevarnem govorniškem nastopu v vaški gostilni naenkrat izgubil vso hrbtnost, stisnil rep in poide za učitelja v neke hribe na Golčavo, od koder se ni še nihče vrnil, ker nanj enostavno pozabijo, in kjer škili župnik izpod monštrance, ali je tudi učitelj pokleknil, in gleda v vratca tabernaklja kakor v zrcalo, se li tudi učitelj prekrizuje. Tam bo po dr. Sušteršičevi milosti dalje služil svojih 33 goldinarjev, 33 krajcarjev na mesec. In to celo, dasi mu je kovač Kalandar prinesel vest, da je somišljeništvo od treh napredovalo na sedem mož in naj se skliče sestanek. Ta Jerman je v petem aktu izgubil vse svoje zanimanje in sočustvovanje.

Posrani omenjeno: Pod Avstrijo »Hlapcev« niso smeli igrati; pod svobodno Jugoslavijo si pa niso upali obdržati tistih, za drastično označenih časovnih razmer tako važnih opazk o Golčavskem župniku, kako vporablja monštranco in tabernakelj. Ali sede morda tudi v upravi današnjega Narodnega gledališča — hlapci?

O vzajemnosti igranja: V prvem aktu je bil ansambl prav slab, pravzaprav ga sploh ni bilo. Vsak je zase igral, manikalo je vse zveze. Manikalo je potekanja, onega sem-in-tja, onega parlando v medsebojnem tonu, če v podedžskem kraju prihajajo in odhajajo (na gostilniškem vrtu) znanci, ki se po desetkrat na dan vidijo, ki sploh na domu in pod milim nebom skupno žive v svojih pritlikavih razmerah. Kolesje igranja je hrešče stokalo. »Igrali« so; vsak se je zase dobro naučil, ni se pa vigril v soigralce. — Prav dobro je bil izdelan četrti akt, naraščajoče razburjenje »našega dobrega, poštenega ljudstva« v gostilni, polagoma prihajanje gostov, stopnjevanje »ljudske nevolje«, pomirjevalni poskusi nekaterih kmetov, grupacija. Kmečke prizore so na Slovenskem sploh od nekdaj precej dobro igrali, celo diletanti — druga pa še danes dosti ne znajo.

Tempo zadnjega akta je bil nezonsen. Vlečenje, raztegovanje, nemi premori, tiho stokanje — ahhhhh. To je bilo pri nas od nekdaj tako v navadi in igralci so, rod za rod, videli samo ta način. Potem seveda mislijo, da je to in samo to »tragično«. Kakor je že zelo priljubljeno, da tisti, ki je obupan, hodi po odru naokrog z drsajočimi koraki, naprej izpahnjem trebuhom ter pri vsakem koraku kimajoč z glavo na prsti; tudi mora imeti usta nekoliko odprta in zabodeno v tla gledati, kakor popoln idiot.

Najboljši je bil Rogoz kot župnik. To je tudi edina figura, ki jo je Cankar zaokrožil in duševno jako zanimivo izdelal. Ni to surov podedžski političen duhovnik, nego res mož, značaj, razumen, brez ordinarnosti; pri tem pa zavesten, prepričan ultramontanec, ki se brez premišljevanja pokorava navodilom svojih višjih in zato isto zahteva od drugih, tudi od učitelstva. On je hlapec svojega škofa, učitelj morajo biti njegovi hlapci. Priznavati morajo njegovo oblast nad seboj in v načelnih (političnih!) vprašanjih biti mu absolutno vdani. Sicer pa lahko žive kot pijanci, lahko v privatnem krogu celo čez vero svobodno debatirajo, se pečajo s čimer jim drago. Ker je mož, pa v dnu srca zaničuje svoje kreature in se na vse načine trudi pridobiti z razumno besedo upornega Jermana. Napravil bi mu življenje lahko, jarma ne bo občutil. Ko ga ne more pridobiti, se s težkim srcem odloči, preganjati ga ter mu še ob zadnjem slovesu moško prizna svoje spoštovanje rekoč: »In če vam srce olajša ta beseda: kakor ste vi storili, bi storil jaz, nevredni služabnik božji!«

Ta župnik razvija za svojo tesno okoličo napoleonske lastnosti. Rogoz ga je zato tudi na vnanje dobro pogodil z nekako na duhovniško prevedeno cenzarsko masko. Le dolgo suknjo, katere nam je s sliko domačega župnika nerazdružljiva, da bi moral imeti. Pa to je notranja zadeva garderobne mizerije našega Hofteatra.

vesti ne sprejema s posebnim veseljem.

Vsa beogradska javnost je globoko prepričana, da je sporazum s Hrvati mogoč in da se ta sporazum tudi definitivno doseže. Vsi odkrito izražajo, da je nujno potreben sporazum med Beogradom in Hrvati. Beogradsko meščanstvo z radoštvom sprejema sporazum in odkrito pozdravlja dan, ko se ta sporazum doseže. Uverjeni so, da pozdravijo sporazum ne le samo Hrvati, marveč tudi Slovenci. Po sporazumu se razblijno vse iluzije naših neprijateljev, ki so vedno računali na globoko sovraštvo med Srbi in Hrvati in ki so tako skušali preprečiti notranje politično konsolidacijo države. Večina vodilnih politikov je za sporazum z Radićem in hrvatskim blokom.

Drugi, v manjšini se nahajajoči del politikov, pa sprejema vesti o sporazumu zelo hladno in rezervirano ter skeptično presoja realizacijo sporazuma. Sedanja situacija razmotriva ti krogi hladno, oprežno in deloma nervozno. Radikalni poslanci so imeli včeraj ožjo konferenco. Konferenci so prisostvovali ministrski predsednik Nikola Pašić, vsi radikalni ministri, nekateri narodni poslanci in člani glavnega odbora. O posvetovanjih se varuje stroga tajnost in Ljuba Jovanović je samo kratko izjavil, da so na tej konferenci razmotrivali novo ustanovljeno politično situacijo.

Demokratska stranka in politični preokret.

Davidović za sporazum s Hrvati. — Dvoboj Davidović-Pribičević.

— Beograd, 9. oktobra. (Izv.) V demokratskih vrstah je opažati dve struji. Za jutrišnji sestanek demokratskih zastopnikov in poslancev vlada veliko in napeto zanimanje. Že tekom včerajšnjega in današnjega dneva je priselilo v Beograd mnogo delegatov iz raznih pokrajin. Zanimivo je, da večina odkrito in jasno odobrava politiko Ljube Davidovića za sporazum s Hrvati. Na drugi strani zelo maloštevilna pa je struja, ki se zbira okoli Pribičevića. Čeprav zatrjujejo, da vlada v demokratski stranki soglasnost in enotnost, ni temu tako. Na jutrišnji konferenci je čisto gotovo pričakovati viharne debate. Nekateri delujejo na to, da se ohrani celokupnost stranke. Videti pa je, da se bo moralo na sestanku odločiti o načelnem vprašanju in o metodah, ki jih doslej izvajajo Svetozar Pribičević. Jasno je, da bo šlo na tem sestanku najprej za zaupnico predsedniku Ljubi Davidoviću, jasno je, da bo Ljuba Davidović skušal doseči, da sestanek demokratskih zastopnikov manifestira za sporazum s Hrvati v interesu države. Mogoča pa je tudi druga eventualnost, da pride med Pribičevićem in Davidovićem do načelnih diferenc.

V soboto je bila vrlo interesantna konferenca v ministrstvu financ. Sestanka so se udeležili vsi demokratski ministri. Razmotrivali so sedaj nastalo situacijo. Akcija, da se doseže sporazum med obema strukama, začasno ni uspela.

Juliska kraljina.

— Napoveduje se obisk ministra za osvobodeno ozemlje, on Luciana, ki ima v kratkem posejiti kraje, kjer je divjala vojna furja. Comm. Pettarin je v seji provizornega deželnega odbora izjavil, da je vse tako urejeno, da se bo mogel prepričati, minister o resničnih naših razmerah. Ministri hodijo po vrsti ogledat vojno furijo, vojne okoliščine pa ne prinese nikdo, da bi se prizadetu ljudstvu pomagalo.

— Roparski napad. Pred par dnevi je prišel iz Vidma obiskat Gorico neki Polenta. Možno se je med vojno bojeval okoli Gorice in bi bil rad še enkrat videl one kraje. Pohajal je ves dan po mestu in njegovi okoličnici, tako da si je poznal naročiti sobo za prenočišče. Spomnil se je na to šele na večer, ko se je nahajal v bližini severnega kolodvora. Bog ve, kako da je razodel svoje težave tujcu. Ta se mu je ponudil v pomoč in ga peljal na polje proti Soči. Komaj pa sta bila brez priče, se je usmili Samaritan ustavil in zahteval od Polente potne liste, češ, da ima kot dektektiv dolžnost ugotoviti njihovo pravilnost. Ko je Polenta vzel iz žepa listnico, jo je »detektiv« pograbil, obenem pa ustrelil spremljevalca v prsi. Šele pozno ponoči so slišali mimoidoči njegovo ječanje in ga spravili v težkem stanju v bolnico.

Gospodarstvo.

Katastrofalne razmere v železniškem prometu.

(Iz poročila inž. M. Šukljeta na protestnem shodu industričev.)

II.

Večkrat se je trdilo in se še danes navaja, da nam primanjkuje lokomotiv in vagonov. To mnenje pa je pomotno. V istini izgledajo stvari vse drugače. Vse državne železniške proge v Sloveniji od Jesenic do Ljubljane in do Bujarceva in Karlovca in tudi Južna železnica od Maribora do Zagreba in Siska, vse te proge so z vagoni zatrpane. Deloma so to pokvarjeni vagoni, deloma natovorjeni vagoni se ne morejo odpremi naprej. Pa tudi prazni vagoni in deloma novi reparacijski vagoni iz Nemčije čakajo na porabo. Zatrpanost naših postaj se poostrejuje od dneva do dneva. Glede državnih železnih konstatiramo, da je deponirano v Ljubljani, v Dravljah in na postajah gorenske proge Ljubljana-Jesenice nič manj nego 1882 pokvarjenih vagonov, vagonov, ki bi potrebovali deloma le manjših popravil, ki pa stojijo kakor zakleti že mesece in leta na tiru in naravno čedalje bolj propadajo. Takih pokvarjenih vagonov je na vseh progah v kraljevini približno 14.000. — Na dolenskih postajah od Ljubljane (dol. kolodvor) do Metlike je znašal dne 17. septembra t. l. zaostali tovor, ki je običaj vsled zaprtja Karlovca, 242 vagonov, dne 30. septembra t. l. pa že 531 vagonov! Na mali postaji Rožni dol-Pribešje pod semiškim tunelom je tega dne stalo 94 vagonov, v postaji Novo mesto 48 vagonov, v Mirni peči 44, v Veliki Loki 53, na Grosupljem 61. Med temi vagoni je bilo dveh in rezanega lesa 143, premoga 72, železnice 12, režijskih pošiljk 26. Istega dne je stalo poleg lastnih praznih vagonov na dolenskih progah 65 reparacijskih vozov, na gorenski progi pa 108 takih vozov. Prevzemanje reparacijskih vozov povzroča vobče izredno kalamiteto. Reparacijska komisija v Wiesbadenu in Freilassingu je obvestila našo železniško upravo, da se morajo reparacijski vozovi brezopojno sprejeti. Tako je bilo dne 30. septembra t. l. aviziranih 250 teh vozov, ki zanje na naših postajah ni več prostora. Po dolenskih progah vozov sploh ni več mogoče nastaniti, ker so že sedaj zastavljeni deloma tudi prometni tir z reparacijskimi vozovi. Jah ni več mogoče izvršiti križanje vlakov. Iz Avstrije pa prihajajo zopet reparacijske pošiljke. Avstrija bode oddajala vsaki dan 250 vozov, mi pa ne vemo kam z njimi. Na vseh postajah dolenskih prog se bo zasedel en prometni tir z reparacijskimi vozovi.

Enako neverjetne in nemogoče razmere vladajo na postajah Južne železnice. Dne 25. septembra t. l. je poročila zvezi industričev I. mariborska tovarna mila tako:

»Dne 5. avgusta t. l. smo odposlali sedem pošiljk v Osijek, Delnice, Plase, Dugareso in Ogulin, dne 6. avgusta štiri pošiljke v Daruvar, Gospić, Plase in Bakar, dne 16. avgusta šest pošiljk v Osijek, dne 7. avgusta dve pošiljki v Osijek itd. Vse te pošiljke do sedaj še niso dosele v namembne postaje, akoravno smo mi iste že večkrat reklamirali. Ker vse ni nič pomagalo, smo te pošiljke na lastne stroške iskali, pri čemur se je izkazalo, da leže vse pošiljke še vedno na predkolodvoru v Teznu pri Mariboru, kjer je nakopičenih več nego 600 vagonov raznega blaga, namenjenega na postaje preko Zagreba.»

Te navedbe niso točne, marveč je dotičnega dne stalo v Teznu pri Mariboru mnogo več zaostalega tovora. Dne 29. septembra t. l. je bilo deponiranih na tem predkolodvoru: carinske robe za Zagreb j. k. 293 vagonov, ne-carinske robe 106 vagonov, 58 vagonov carinske robe za Zagreb d. k. in 16 vagonov ne-carinske robe; 140 vagonov carinske robe za Zagreb d. k. tranzit, 60 vagonov ne-carinske robe, 308 vagonov reekspedicije za Sisk loco, 22 vagonov za Sisk transit, skupaj 1003 vagonov na eni postaji! Od teh natovorjenih vagonov stoj najstarejši v Teznu od 30. maja t. l. Več vagonov selitvene robe iz Češkoslovaške stoj že od 7. avgusta t. l. Nič boljši ni položaj na drugih postajah Južne železnice. V Zidnem mestu stoji 65 vagonov za Zagreb j. k. 23 vagonov za Zagreb d. k. 8 za Zagreb d. k. tranzit; v Sevnici 83 vagonov za Zagreb j. k., večinoma reekspedicije za Zagreb d. k., 42 vagonov za Zagreb d. k. loco, 19 za Zagreb d. k. tranzit. V Zagrebu j. k. stoji 125 vagonov za agreb d. k. loco, 101 vagon za Zagreb d. k. tranzit, 18 vagonov za Sisk. V Zalogu stoji 98 vagonov carinske robe za Zagreb j. k., 117 vagonov za Zagreb d. k. loco, 101 vagon za vagonov za Zagreb d. k. tranzit, 114 vagonov za Sisk loco, sama reekspedicija koks, in 31 vagonov za Sisk tranzit. Na teh postajah Južne železni-

ce je stalo dne 29. septembra t. l. vsega skupaj 2.175 natovorjenih vagonov brez možnosti odpreme. V teh vozovih je natovorjen koks, lepenka, vžigala za rudokope, vagonski kosi, železni nosilci, jeklo, poljedelski stroji, steklo, premog itd. Državni kolodvor v Zagrebu in postaja v Karlovcu ne moreta sprejemati nikakih pošiljatev več. Dejansko je tovrni promet preko Zagreba, Siska, Karlovca, Capruga popolnoma ukinjen. Pri tem pa prihajajo še vedno novi reparacijski in natovorjeni vagoni iz Avstrije, ker direkcija državnih železnice v Zagrebu obnavlja, da ne obstoji nikak omejitev prometa. Pa ne samo naše proge v Sloveniji so zatrpane s praznimi in natovorjenimi vagoni, namenjenimi preko Zagreba. Tudi sosednje železniške proge v Avstriji, zlasti Južne železnice do Leibnitza, so zadelane. Bati se je, da pride vsled tega do represalij, ki utegnejo prizadeti našim podjetjem še hujšo, ogromnejšo škodo.

— g. Hmell, Nürnberg, 6. oktobra. Prodanih 50 bal, cene postajajo čvrsteje. — Nürnberg, 7. oktobra. Prodanih 500 bal, živalno, posebno povpraševanje po zelenem hmellu, 500 do 1000 M višje.

— g. Finančni zakon za leto 1922/23. obnavlja »Uradni list« št. 105 v celoti (na 21 straneh).

— g. Ofteralna dražba. V pisarni inženirskega oddelka Dravske divizijske oblasti v Ljubljani vršila se bo na dan 31. okt. ob 9. dopoldne javna ofteralna dražba za pokrivanje strehe z zarezno opeko na zidanem skladišču st. XIII. na Ljubljanskem polju pri Ljubljani. Proračun za delo znaša 119.585 dinarjev. Pogoj in projekt za to dražbo razvidni so vsak dan v pisarni inženirskega oddelka Dravske divizijske oblasti med uradnimi urami.

— g. Dobava vlakov. Ravnanstvo državnih železnice v Sarajevu razpisuje na dan 13. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne ofternalno licitacijo glede dobave raznih vlakov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g. Dobava ovsa. Dne 12. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne se vrši v intendaturi komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani druga ofternalna licitacija glede dobave 700.000 kg ovsa. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoj pa pri divizijski intendaturi v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g. Podražanje piva na Madžarskem. — Budimpešta, 4. oktobra. Pivovarne so zvišale cene piva za 40%.

— g. Znižanje izvoza na Madžarskem. V aprilu je znašal izvoz blaga, pred vsem ovsa in fižola, iz Madžarske v Francijo 5 milijonov frankov, v septembru pa samo 1.7 milijona. Vsled velike draginje madžarskega blaga se je izvoz iz Madžarske zelo znižal.

— g. Stinnes v Jugoslaviji. Budimpešta, 6. oktobra (Izv.) Iz Zagreba javljajo: Sličen, kakor je Stinnes skupno z Alpsko montansko družbo ustanovil v Budimpešti železo-industrijsko družbo »Hero«, namerala ustanoviti v Zagrebu »Železomontastični sindikat« z delniškim kapitalom treh milijonov jugoslovenskih kron. Pri tem sindikatu so udeleženi Stinnes, Alpsko-montanska družba, Nordijska Trgovska delniška družba z zagrebškimi »Transjugo« in hrvatska eskomptna banka.

Naprednim akademikom!

V prestolici naše lepe Slovenije se je pričelo zopet živahno življenje. Na ljubljanski univerzi se vrši inskripcija, alma mater Labacensis kliče akademsko omladino na delo v novem šolskem letu. Od vseh strani naše širne domovine se zbira mladina v kulturnem središču Slovenije, da nadaljuje oziroma prične s svojo strokovno izobrazbo na posamičnih fakultetah. Ljubljana dobiva polagoma lice vseučiliškega mesta. Tri leta so že pretekla, odkar se vrše predavanja na ljubljanski univerzi in mnogo lepih uspehov ima naša alma mater zaznamovati v tem kratkem času.

Majhen je naš jugoslovenski narod, naša mlada, komaj ustvarjena država pa je velika, mnogo, mnogo polja je še nerazorana. Tu kliče domovina in narod predvsem Tebe, akadem, omladina, da primeš za plug in zastaviš vse svoje telesne in duševne moči, da bo postal naš narod duševno močen in vztrajen, izobraženi ga moramo, kajti le izobraženemu narodu pripade lepa bodočnost. Skrb za izobrazbo naroda pa mora prevzeti inteligenca. Da bo pa ta inteligenca kosa, mora biti duševno sama dovolj izobražena in močna.

Napačnega mnenja ste, tovariši akademiki, če mislite, da ste s tem, ko ste uspešno izvršili svoje izpite, že storili svojo dolžnost. Narod in domovina zahtevata več od Vas! Saj smo državi toliko zahvale dolžni za njeno podporo pri našem študiju. Vzemajmo samo sebe v poštev, poštvovalna, značajne in energične možje-delavce, poleg tega pa poldimo med ljudstvo, da ga poučimo in mu pokažemo pravo pot, katero naj hodi, državo pa oprostim vseh njenih škodljivcev, ki preže noč in dan, da razrušijo v svoji slepi strankarski strasti to, na čemer se je zidalo brezštevilno let in kar je zahtevalo ogromnih žrtv. Koliko dela, nad vse važnega in nujnega nas čaka, nas, ki smo ali bi morali biti name trojelejnega naroda. To delo pa bomo najlažje opravili, če bomo dovolj organizirani. Or-

ganizacija nam bo uspešno pomagala pri napredovanju programa, ki si ga postavimo pomagala nam bo pri izvrševanju njegovih idej.

Jugoslovenski nacionalizem, naprednost in svobodomiselnost so načela naših naprednih akademskih društev. Jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadrana«, naslednik dunajske »Slovenije«, tu bivašči graški akad. društvi, j. a. d. »Triglav« in zopet oživljeno j. n. a. d. »Tabor«, sledijo v sigurni orientaciji tem načelom. Ta napredna akad. društva si hočejo razdeliti ogromno delo, ki je naj vrši napred. akad. omladina v Ljubljani, zbirajoč se pod praporom svobodomiselnosti in skupnem, neizprosnem boju proti vsakemu reakcionarstvu. Vas tovariše akademike, ki ste na-

šega mišljenja, posebno Vas, ki čutite sokojsko, vabimo v svoje vrste, da nam pomagate pri skupnem delu za narod in domovino.

Tovariši, ne iščite v naših organizacijah materijelnih koristi, otrsate se že vendar enkrat one duševne lenobe in brezbriznosti, ki onemogočata vsako resnejše stremljenje! Bodite uverjeni, da za tovariše, ki bi ne popirali za kulturno delo in bi zasledovali le osebno dobrobit, v naših vrstah ni mesta!

Za odbor J. A. D. »Jadrana«: Jurist Stojan Bajič, tč. predsednik. — Za odbor: J. A. D. »Triglav«: Jurist Ervin Mejak, tč. predsednik. — Za odbor J. N. A. »Tabor«: filozof Branko Hus, tč. predsednik.

Politične vesti.

— Preskret v naši notranji politiki. Po vesteh, ki dohajajo iz Beograda in Zagreba, ni več dvomiti, da se pripravljajo velik preokret v naši notranji politiki. Iniciativo za ta preokret je dal, kakor je razvidno iz poročil, Ljuba Davidović, ki je po svojem odposlancu Pavlu Angliču stopil v stike že pred zagrebškim kongresom s predstavitelji hrvatskega bloka in Stjepanom Radićem samim. Šele ko je videl, da so pogajanja z Radićem in njegovimi somišljeniki deloma uspela, se je odločil za pot v Zagreb in za udeležbo na zagrebškem kongresu. Čisto gotovo je, da bo sedaj, ko se mu je obnesel prvi poskus, skušal započeto delo izvesti do uspešnega konca. Ker je našel njegov načrt, da izmiri Beograd z Zagrebom ter izloči iz notranje politike nesrečni hrvatsko-srbski spor, enodušno odobravanje vse srbske javnosti, je gotovo, da bo dobil tudi v krogih svoje stranke vso potrebno pomoč in podporo. V tem posledu je njegov najodločnejši nasprotnik minister Pribičević, ki slejkoprej vztraja na stališču, da je sporazum s Hrvati nemogoč, dokler le-ti v polnem obsegu ne sprejme določb vidovdanske ustave. Vse kaže na to, da Pribičević v svojih nazorih ne bo popustil. Zato je načelni konflikt med obema prvakoma v demokratski stranki neizogiben. Odločitev v tem vprašanju nam donese že jutrišnji dan. Od te odločitve je odvisen nadaljnji razvoj naše notranje krize. Ako zmaga Davidovića struja, o čemer ni malo ne dvomimo, izbruhne takoj vladna kriza, ki bo imela dalekosežne posledice v naši notranji politiki. Vsa znamenja govore, da je mož bodočnosti Ljuba Davidovića. Davidoviću bo poverjena naloga, da izvede sporazum s Hrvati. Ta sporazum pa se more izvršiti samo — z revizijo ustave. Zakon o razdelitvi države v oblasti je s tem definitivno pokopan.

— Na zbor demokratske stranke, ki je bil sklican tiri v torek 10. t. m., sta včeraj odpotovala kot zastopnika ljubljanske organizacije gg. dr. Albert Kramer in Josip Turk. Kakor čujemo, je bil povabljen, da se udeleži tega zbora, tudi nadsodržatelj Anton Likozar, ki pa se vabilu ni odzval.

— O črnogorski vstaji zopet poročajo italijanski listi. Neprestano imajo opravila s Črnogorci in vsak neznaten dogodek pretvorijo v revolucijo, ki zdaj pa zdaj odtrga Črnogorci od Jugoslavije. Tržaška »Era« je včeraj pripovedovala o vstaji Črnogorcev okoli Bara in Ulcinja pod vodstvom črnogorskega majorja Raspopovića. Ti dve pokrajini sta proglasili po italijanskem poročilu neodvisnost, vsi funkcijonarji, ki so nastavljeni od beogradske vlade, morajo nemudoma zapustiti deželo in Črnogorci, ki služijo v jugoslovenski vojski, se morajo tako vrniti domov. Vse to zahteva Raspopović, na katerega glavo je razpisana nagrada pol milijona dinarjev. Italijanski listi iščejo v hudi časopisni konkurenci za svoje čitatelje senzacijskih vesti in tako mora tudi Jugoslavija služiti čisto italijanski novinarski fantaziji pri sestavi senzacij.

— Italijanske zadeve. Iz Rima poročajo, da se je vse govoričenje o prahu fašistov v Rim razbilo in po raznih nič in so fašisti min. predsedniku Facti obrazložili, da oni hočejo samo razpis novih volitev v parlament. Zahtevajo pa tudi reformo volilnega zakona v tem smislu, da bi pripadle tri petine sedežev na listo, ki bi dobila največ glasov, ostali dve petini pripadeta drugim listam. To je volitev po francoskem sistemu. Tako hočejo priiti fašisti do vlade. Zahtevajo pa volitive na vsak način še tekom 1922, tudi za slučaj, da bi se ne mogla izvesti zahtevana volilna reforma. — V ministrskem svetu se vrše dolge seje, ki se pečajo s tekočimi zadevami, pred vsem s stališčem fašistov in z novimi volitvami. Dan za sklicanje parlamenta sicer še ni določen, zgodi pa se to v kratkem.

— Bela vrana. Te dni je govoril v Moravski Ostravi nemški socialni posl. J. Patzel o političnih in gospodarskih vprašanjih. Med drugim je dejal: Politična negacija mora prenehati in Nemci morajo nastopiti tako politiko, katere bi jim v okvirju zakonov dala priliko, da bi delovali v izboljšanje tega, kar

smatrajo za škodljivo. Od papirnatih protestov ni mogoče pričakovati izboljšanja nemške situacije v tej državi. — Nemci se morajo poštrevnovalno oprijeti sodelovanja, morajo s prostovoljnim sodelovanju izboljšavati naredbe, katere so pomanjkljive. To zahteva aktivno sodelovanje Nemcev, da bi odločevanje o usodah te države ne ostalo samo v rokah vladajočega naroda. Nič ne vemo kakšno pohvalo bo prejel poslanec Patzel za svoj ostravski govor od svojih rojakov, ker je njegov govor v diametralnem nasprotju z radikalno nacionalno politiko poslancev Junga in Knirsch, ki sta baš te dni hujškala Nemce, naj ne izkazuje Masaryku ob njegovem prihodu nikakih časti, češ, da je Masaryk zastopnik njim tuje države. Vsekakor bi bilo v interesu Nemcev samih, da bi se oprijeli Patzelovih nasvetov in da bi njega modri govor ne ostal glas vpijočega v puščavi. Koristno bi bilo, da bi Patzelov glas upoštevali tudi slovaški rovarji a la Hlinka et consortes, ki razburjajo in hujškajo nezavedno slovaško ljudstvo s takim neutemeljenim početjem neizmerno in škodujejo sami sebi, svoji državi in slovaškim interesom sploh.

— Pismo fašistov Nemcem v Inomostu. Tridentski fašisti so poslali glede na oklic Nemcem na severnem Tirolskem proti fašistovskemu nasilju v Bolcanu v Inomost pismo, ki slove: Sprejeli smo Vaš umazan oklic. Mi se se mu smejemo. Pred vsem Vas moramo spomniti na to, da ste Vi najbolj neumen narod na svetu. Razvneli ste svetovno vojno in dobili svoj delež. Ali ste Vi zmagovalci? Kaj si pravzaprav domisljate! Vedite, da sega Italija po božji pravici do Brennerja in da je najpopolnejša infamija vaših invazij izbrisana ter da vržemo ven vse Nemce, ki žive še tostran meje, da ne bodo več mazali italijanske zemlje. Vaše ideale raztrgamo in ako ne bo to zadoščalo, prekoračimo mejo, da bomo tam vrtili pravico. V Inomostu se je vršil hkratu protestni shod proti divjanju in nasilstvu fašistov na južnem Tirolskem. Prof. Kogler je izrekel sočutje za trpeče Nemce v Italiji in izjavil, da se zaradi tega ne sme sicer nič zgoditi Italijanom, ki bivajo na severnem Tirolskem, kak fašistovski napad na severno Tirolsko pa bi umevno imel nedogledne posledice.

— Avstrijski odpor proti ženevskemu posojilu. V Avstriji je zabesnel vihar ogorčenja in odpora proti pogojem za posojilo, dovoljeno v Ženevi. Izvajajo, da je v protokolih povdarjana samostojnost Avstrije že tudi v protokolih pokopana, protivijo se sprejeti kontrolo, generalnemu pooblastilu dunajske vlade in končno sklepajo, da je ženevsko posojilo najbrže nezadostno za sanacijo republike, ker znaša deficit okoli 8 in pol bilijonov. Po sedanjem curiškem notranju pomeni to 630 milijonov zlatih kron. Skupnega posojila je 650 milijonov; od tega odpade 150 milijonov za refundiranje prejšnjih posojil in 30 za kritje novih novčanic. Ostane na razpolago 470 milijonov zlatih kron za dve leti. Ako se porabi prvo leto 270 milijonov, bi moralo dati zmanjšanje izdatkov in povišanje dohodkov 360 milijonov, da se izravna budjet. 360 milijonov je po curiškem tečaju 4 in pol bilijona avstr. kron. Potom davkov in zmanjševanja se te svote ne more dobiti. Pri računih prihaja zelo v poštev deficit za zveznih železnicah, ki znaša 124 milijonov zlatih kron. Uslužbenec pa je na teh železnicah 230.000 in to na omrežju okoli 4000 km. Socialni demokratje zahtevajo posojilo in govore še nadalje o potrebi konfiskacije premoženja, pa se z domačimi sredstvi reši Avstrija. Pot do izplačila ženevskega posojila je še precej dolga. Ako Avstrija ne izpolni v kratkem pogojev, za katere pa bo težko dobiti razne stranke, ne bo nič s posojilom in tudi nič z italijanskim prvenstvom v srednji Evropi.

10. oktober!
Udeležite se
shoda v Unionu
ob 7. uri zvečer.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 9. oktobra 1922.

— Ne igrajte se z volilci. Po mestu krožijo vesti, da se občinske volitve ne bodo vršile dne 3. decembra t. l., nekateri vedo celo povedati, da se odgode do meseca maja prihodnjega leta. Ne vemo, v čigavem interesu bi bilo, da bi se volitve odgodile, zato tem vestem ne verjamemo. Ako bi pa res kdorkoli poskušal iz nestvarnih razlogov zavleči občinske volitve, protestiramo vnaprej z vso odločnostjo proti tej nakani in pozivamo vladu, naj vse te poskuse odločno odbije. V interesu Ljubljane in njenega prebivalstva je, da prične čim najprej funkcionirati redna občinska uprava, saj traja kriza v mestni upravi že dovolj dolgo.

— Radi občinskih volitev je »Jutro« silno vznemirjeno in priobčuje na ljubljansko javnost apel, ki so ga morali podpisati zastopniki pol. društev. Vse prav in lepo. Toda na nekaj so pozabili gospodje mladini. Na to namreč, da so prav oni ob zadnjih občinskih volitvah zapravili belo Ljubljano, ker so s svojo neolajalno, neokusno in brezglavo taktiko prisilili narodne socialiste, da so se vezali z zastopniki črne Ljubljane. In sedaj bomo morali mi reševati to belo Ljubljano brez mladinev in proti njim! Zakaj ne samo narodno in kulturno temveč tudi moralno belo in čisto jo hočemo ohraniti. To je cela zagonetka položaja.

— »Koroški večer« pri Lozariju se je vršil v soboto, 7. t. m. Zbralo se je lepo število ljudi, katerih je bilo toliko, da niso dobili prostora. To kaže, da spomin na Koroško ni zamrl in da skrb zanjo in njeno osvobodjenje nikdar ne izgine vsedoletje da se koroška Slovenija zjedini z ostalo domovino. Zborovanje je otvoril predsednik »Gospodstvskega Zvona« dr. Jos. Ob la k, ki je v lepih besedah iskreno pozdravil vse zborovalce ključ jim v spomin pomembno obletnico, ki se bliža in ki naj nas ne navdaja z malodušjem, nego budi in neti v nas nacionalno misel, katera je razkosanemu slovenskemu narodu še danes ravnotako potrebna kakor za časa taborov. Ko je sanjal o zjedinenju Slovenije in Jugoslaviji in ko še ni bilo krivične senzermerne pogodbe, koroške nesreče in — Rapalla. Nato je gospa Čučkova v pretresljivem govoru slikala koroško bol, ki jo občuti le srce pravega slovenskega Korošca v onem takozvanem težnem delu naše domovine, katerega so vedno zanemarjali, a je v njej kljub temu gorela in živele in še živi narodna zavest tembol. Čim bolj se ga tlači in hoče ubiti. Dokler bo ta plemeniti rod tako živ, prežantan, a odporen, ni izgubljen. Poslanec Brandtner je v ognjevit, daljšem govoru bodril zborovalce v trdni nadi, da Koroška ni izgubljena in da smo morala bližje njenemu osvobođenju nego si mislimo. Poklical nam je živo v spomin one dneve, ko smo se borili za ta pozabljeni del naše domovine, na katerega smo se spomnili šele ob pravi, dočim so naši svoragi delali za plebiscit pravzaprav že — stoletja. Ni vzrokov za obup. Dokler bo živele nacionalna ideja in z njo spomin na 10. oktober ter z njim v zvezi na nesrečni Rapallo, ni niti Koroška niti Primorska izgubljena. To pa moramo tudi vsikdar pokazati, da imamo voljo pa tudi moč, da ne pustimo zadati našega naroda onstran Karavank in onstran Javornika. Dr. Ob la k je zaključil lepo uspeši prirčni večer s pozivom, da naj sledi dostojna in vredna manifestacija ne toliko žalovanja kolikor narodne misli širšega občinstva na shodu v »Unionu« dne 10. oktobra.

— Poglavitje o točnosti. »Jutro« s posebnim poudarkom pogosto zatrjuje, da so njegova poročila točna, drugih listov pa »ne povsem točna«. Seveda je ta trditve posledica onega zagotavljanja, da le kar mladini v JDS počno, je pravilno, vse drugo pa napačno. Pa da se povrne na »Jutro«. Včeraj poročila, da je »Gospodarsko napredno društvo za šentjakovski okraj v Ljubljani« — »Jutro« sicer še njegovega naslova ne pozna — v soboto zvečer odobrilo soglasno, da je društveni predsednik Likozar kot član predsedstva JDS sodeloval oklic ljubljanskim volicem. Stvar pa je drugačna. Likozar ni podpisal tistega oklica. Na seji društva so res dosegli kričali, ki se za stranko brigajo le 14 dni pred volitvami, da so terorizirali nekaj odbornikov, da se je dosegla večina pri glasovanju, da sme Likozar podpisati oklic, dočim se je od druge strani ostro zavračalo napade na dr. Ravnharja, češ da je kršil

strankino disciplino ter da hoče razbiti JDS. »Jutro« in njegov najmlajši informator sta torej izkrivila resnico. Čuditi bi se bilo res, da bi tako delavno društvo, kot je šentjakovsko, docela pozabilo na svoje dosedanje politično prepričanje in to tembol, ker od JDS doslej ni dobivalo drugega kot zafrkljive lekcije in feldvebelske ukaze. Gospodje v Narodnem domu pač pozabljajo, da sami niso nič, ampak da so krvavo odvisni od posamičnih delavnih političnih društev. Če druga politična društva dresirajo, kot sami hočejo, prav, a zdi se, da so časi dresure ljudi, ki imajo svoje prepričanje, minili.

— Za finančne kontrole komisarije v Ljubljani sta imenovana Fran Golob in Peter Držaj. Prvi je bil preje imenovan za Subotico, zadnji pa za Gornjo Radgono.

— Koroška je ona važna zadeva, ki brezdomno zasluži, da ji posveti vsako ona notranja čustva, ki jih mora imeti vsak zavežen Slovenec, ki jih mora občutiti vsak Jugosloven. Da pokažemo svoj interes, da ponovimo zopet svojo zahtevo po zibelki Slovenstva, da vnovič prisegemo zvestobo in pomoč našim bratom, sklicujemo za drugo obletnico usodnega 10. oktobra manifestacijski shod, ki se vrši v dvorani hotela »Union« ob 19. v terek ob obletnici. Posvedočimo, da rana, zasekana z 10. oktobrom 1920. našemu narodu, se še ni zacelila, da čiti to bol ves narod, vsak posameznik. Ne dopustimo, da bi s svojo odsojnostjo pri tej manifestaciji izrekli neumevanje, nezanimanje v zadevi koroških Slovencev, ne podajmo našim nasprotnikom novega nahušega orožja v roke. Dajmo našim borcem ob naši severni narodni meji vsaj moralno oporo, utrdimo jim zmaganostno zavest, da niso osamljeni v tem boju, da stoji za njim vse naš narod, da hočemo krečiti in lačiti njihove vrste, dokler ne pride Velika noč — vstajenje tudi njim. — Gospodstvski Zvon.

— Strejne vaje v Klečah. Dne 17., 18., 19., 20., 21. in 22. t. m. bo imel Triglaviški pehotni polk št. 40 strejne vaje pri Klečah. Streljalo se bo z ostrimi naboj v smeri proti Stražnemu Hribu, na kar opozarjamo prebivalstvo. Tiste dni bo vsi dotični prostor zastražen, da se ne zgodi kakšne nesreče. Kritične dni naj ljudje ne hodijo v bližino Stražnega Hriba.

— Družba sv. Cirila in Metoda svojim podružnicam. Veliko je še C. M. podružnic, od katerih še do danes nismo prejeli ne izkazov odborov, niti računa. Vse tiste prosimo in opominjamo, da skličejo občne zbornice, izvolijo odbore in poberejo še pred zaključkom leta članarino. Poučene so po večini vse naše podružnice o velikem pomenu, ki ga ima naša družba, ter tudi o ogromnem delu, ki ga vrši. Zato pričakujemo z vso zanesljivostjo, da bodo podružnice zopet pričele plodonosno delovati in korist in blaginjo našega celokupnega naroda. Družba apelira na narodno zavest in rodoljubno požrtvovalnost vsega narodnega občinstva. Dela je mnogo, delavci, kje ste?

— Banka Slavija v Ljubljani je tudi letos podarila 400 kron »društvu vpokojenega učitelstva Slovenije«. Za blagi ta dar se spoštovanemu ravnatelstvu prav iskreno zahvaljuje odbor »Društva vpokojenih učiteljev« Slovenije.

— O neki zagonetni aferi nam poročajo iz Zagreba: Zatrjuje se, da je dobila zaprejška izvozna družba »Promesa« te dni iz Beograda dovoljenje za izvoz 28.000 zaklanih prašičev po starih carinskih postavkah, to je po 2.40 od kg, med tem, ko sedaj veljavna carinska postavka znaša 56 K za kilogram. Ali se je izvozna carina povzela samo za to, da bo po posebni protekciji »Promesa« zaslužila samo pri carini nad 150.000.000 K na škodo državne blaginje? Kdo bo poleg »Promese« v tem slučaju tudi — dobro zaradil? Naj že zaradi ta ali oni, cenejšega speha je z izdajanjem omenjenega izvoznega dovoljenja prav pošteno — konec. O tej zadevi še ni izrečena zadnja beseda! Pripominjamo, da »Promesa« prašiče z vso naglico izvaža preko Maribora. Oškodovani so s tem poleg državnih interesov prav posebno še slovenski interesi, najsi bo konsumentski, kakor tudi interesi prašičerejeve in sicer prvi, ker jim odide cena za zabelo, drugi pa vsled tega, ker velja za izvoz prašičev iz Slovenije visoka nova carina in je vsled tega izvoz popolnoma nemogoč. Javnost zahteva, da se izvozni družbi dano dovoljenje takoj preklic!

— Komanda mesta bo od 10. t. m. nameščena v Ljubljani v poslopju štaba dravske divizijske oblasti v II. nadstropju.

— Umrl je danes v Leonišču gospod Avgust Tönnies, solastnik trvdke Tönnies. Bil je šrom Slovenije znan kot strokovnjak v stavbinstvu in skušen, delaven vodja drugih podjetij med nami zelo znane trvdke Tönnies. Blag mu spomin!

— Smrtina kosa. V Ljubljani je umrl v obli javni bolnici uradni davčne administracije g. Ivan Peče. — Na Lepem potu št. 6 v Ljubljani je umrla ga. Uršula Setina. — V Krškem je umrl 80 let star stud. med. g. Franc Papst. Blag jim spomin!

— Zrvice nevihte na Gorenjskem. Na Primskem pri Kranju je udarila strela v petek popoldne v skupino iz šole domov se vračajočih otrok. Dva dečka sta obležala na mestu mrtva, dva pa je strela močno omamila. Vendar sta danes že izven nevarnosti. Silno neurje zahteva letos povsod polno žrtev.

— Pretep v Črni vasi. Včeraj zvečer je popivala v neki gostilni v Črni vasi večja družba fantov. Zastopane so bile tudi ljubljanske srajce. Novi dolenski cviček jim je polagoma zlezal v glavo in začeli so se pretepati. Nastal je splošen bojni metež. Culi so se samo vzklikali »Auf biks!« »Le po njem!« itd. Vmes pa so frčali stoli in steklenice. Bitka se je začela ob 19. in ob 21. so jo zaključili, pustec na bojišču več poabljenec. Težko ranjenega pa so prepehali v bolnico Jerneja Modica, katerega je z nožem obdelal glavni pretepač Lože Žitnik. Bitka je v ostalem ostala neodločna.

— Se ena bitka! Druga bitka pa se je vršila v Smledniku, samo s to razliko, da so tukaj vporabljali že modernejša bojna orožja. Tukaj je bilo v resnici, kakor na turški fronti. Bliskali so se bajoneti in pokali so samokresi. Manikale so samo še strojnice. Več fantov je odneslo posmrojene lase. Tovarniški delavec Janez Budnar pa se ni zavaroval proti krogliam in ga je zadela v prsa in roko. Težko ranjenega so prepehali v bolnico. Pri streljanju je pokazal največjo izvežbanost neki Jože Dešar iz Dobruše. Slednji je tudi Budnarja vzel na muho. Finale cele bitke se bo končal pred sodiščem.

— Storkija na vozu. Delavko K. je včeraj, ko se je peljala v bolnico, na vozu prehitelo in povila je krepkega kričaća. Značilno je, da so morali skoraj pol ure klicati nočnega vratarja v bolnici, da je odprl vrata.

— Sezacionalna aretacija. V Velikem Bečkereku je bil aretiran mestni zdravnik, ki je obdolžen, da je izvršil pri desetih ženskah nedovoljene operacije.

Turistika in šport.

— Ilirija : Sturm 14. (Dunaj) 6 : 2 (2 : 1). Ilirija je pri včerajšnji tekmi z dunajskim »Sturmom« zaslužno zmagala. Moštvo je bilo v isti kondiciji, kakor smo jo videli v igri proti »Gradjanskemu«. Najboljši del moštva je bil vsakega napad in njega najopasnejši napadalec Vidmajer, ki je igral včeraj levo zvezco. Vidmajer je igralec, ki ga odlikuje nenavadna prodorna sila. Njegovi prodori so včasih tako siloviti, da ga ne zadržijo trije igralci. To se je videlo osobito pri prvem goalu, ki ga je zabil kljub temu, da ga je vratar momentano ubranil in so ga zadržavali dva branilca in en krilec. Tudi ostali napad je bil dober, samo Pevalek II. je malo prešibek za krilo, odlikujejo ga pa lepi centri. Vrsta krilcev ni zaostajala za napadom. Obraba brata Zupančiča II. in III. sta izvrstno podpirala tako napad kakor obrambo. Dolinar pa ne zna pokrivati svojih nasprotnikov. V obrambi je bil dober Beltram, med tem ko je bil Pelan v goalu malo zaposlen. Diktirani enajstmetrovki pa radi blagnega terena pred goalom nista bili ubranljivi. Na igro je tudi precej vplivalo razmočeno igrišče in so radi tega mestoma nastali komični prizori. Pri Dunajčanih je ugaljal srednji krilec, ki je zelo tehničen igralec. Tudi obramba je dobra, medtem ko v napadu ni enotnosti in tudi pomanjkanje udarcev na goal je bilo opaziti. Duša celega moštva je bil vratar, ki je rešil nebroj težkih situacij. Igra se je vršila v živahnem, ostrem tempu in zlasti v drugem polčasu je bila polna napetosti. Prvi polčas so gostje tako živlavo branili, da je ostala igra v tem času neodločena. Niso pa mogli vzdržati tempa, ki ga jim je diktirala Ilirija v drugem polčasu. Goale za Ilirijo so zabil: Vidmajer 3, Učak 2, Oman 1. Tekmo je sodil g. Vodišek precej objektivno, samo glede offside je mestoma prenatancen. Publike je prisostvovalo okoli 2500. Zeleti bi bilo, da Ilirija povabi sedaj proti koncu sezone tudi nekaj resnejših konkurentov.

— Kolesarske dirke so se radi skrajno slabega vremena morale preložiti na ugodnejši čas.

— Zagreb, 8. oktobra. Concordia : Hašk 6 : 2. Concordia se je revanžirala za enak poraz od Haška v pomladni sezoni.

— Konjska dirka v Beogradu. Beograd, 9. oktobra. (Izv.) Včeraj je bila velika konjska dirka, katere so se udeležili oficirji vseh garnizij. Od Palanke do Beograda v razdalji 80 km se je vršila dirka. Kot zmagovalce je bil poročen Petar Seruga. Dirki sta prisostvovala kralj in kraljica. Kralj je podaril zmagovalcu zlato dozo s svojim monogramom.

— Utrka na Semmeringu, največje priredjenje mednarodnega značaja Australskog Automobilskog Kluba, obdržana je 24. IX. Pobeditelj je ostal Hoerner na Benzju sa Continental-Cord-obračjem. On je bil najbrže svih razreda to si je osigurao prvenstvo za nagrado Semmeringa, koju si je izvoštio kao dvokratni pobednik u tri uslopne utrke. U ostalim razredima automobilu i motorokla uspelo je Continental obračju polučiti velik broj daljnih prvih mesta. Od dosada priredjenih utrka na Semmeringu već je 7 puta pobedio Continental.

Najnovejša poročila. Orijentska mirovna konferenca se sestane 1. novembra.

— Beograd, 9. oktobra. (Izv.) Poročila iz Pariza veka: Položaj v Mali Aziji je neizpremenjen. Zaveznike čete še vedno zavzemajo pozicije v Carigradu, na Čataldži, v Galipolju in sedaj se odpošiljajo oddelki na Marico. Odstranjen je vsak kontakt angleških čet s kemalističnimi. Da zabranijo spopade med Grki in Turki, bodo zaveznike čete zasedle gotovo nevtralnno cono ob Marici.

Po najnovejših poročilih namerava jo zavezniki predlagati, da se orijentska mirovna konferenca skliče že 1. novembra. Zavezniki pa so odklonili predlog angorske vlade, da bi bil sedež konferencie v Smirni. Zavezniki so bolj za kako drugo nevtralnno mesto, pred vsem za Scutari v Mali Aziji.

1. del: Razprava o finančnih, voljskih in gospodarskih problemih, ki zadevajo Orijent.

Na diskusijo teh problemov bodo povabljeni poleg zaveznikov (Anglije, Francije, Italije in Japana) tudi neposredno interesirane države Rumunska, Jugoslavija, Grška in Turška.

II. del: Problem svobodnih morskih ožin. Zavezniki bodo predlagali, da prevzame zaščito morskih ožin Društvo narodov. Na ta del konferencie bodo pozvane tudi druge v tem problemu interesirane države, tako Rusija, Bolgarska, Ukrajina in Gruzija.

Ministrski predsednik Poincaré je izjavil novinarjem, da se orijentske mirovne konference osebno ne udeležijo. Zavezniki bodo odposlali na konferenco diplomatične zastopnike in primerno številno strokovnjakov v orijentskem vprašanju.

— London, 8. oktobra. (Havas.) Med Poincaréjem in Curzonom doseženi sporazum glede Trakije je britanska vlada odobrila.

— London, 8. okt. (Izv.) Ob 23. po končani seji ministrskega sveta je bilo oficijelno objavljeno, da je dosežen sporazum med Poincaréjem in Curzonom in da se Grki pozovejo, da izpraznijo vzhodno Trakijo.

— Pariz, 8. oktobra. (Havas.) Na konferenci zaveznikov je bil načeloma dosežen sporazum glede Trakije. Izpraznitve Trakije se izvrši v treh etapah: 1. Takojšnja izpraznitev od strani grškega prebivalstva in grške vojske. 2. Mesec po izpraznitvi zasede Trakijo turška žandarmerija in trške oblasti prevzamejo upravo. 3. Po zaključku miru ima otomanska vojska pravico, da prekorači morske ožine in vkoraka v Trakijo. S tem momentom preide Trakija popolnoma pod turško suverenost.

VPRAŠANJE VOJNE ODŠKODNINE NAŠI DRŽAVI.

— Beograd, 9. oktobra. (Izv.) Iz Pariza se je povrnil minister pravde dr. Laza Marković. Kakor znano, je minister dr. Marković vodil daljša pogajanja z merodajnimi francoskimi krogi glede vprašanja naše vojne odškodnine. Minister dr. Marković poroča na današniji seji ministrskega sveta o svojih uspehih. Kakor znano, je popreje minister dr. Marković vodil pogajanja tudi z avstrijskim pravosodnim ministrom na Dunaju glede sekvestrov. V tem vprašanju ni prišlo do sporazuma. Podpisan je bil le protokol, da se sestavi od obeh vlad zadevni novi predlogi.

NOVA ČEŠKOSLOVAŠKA VLADA.

Vlada stabilne državne politike. — Praga, 9. okt. (Izv.) Imenovanje nove koncentracijske vlade pozdravljajo vsi listi vseh češkoslovaških strank z največjimi simpatijami. Soglasno izjavljajo, da predstavlja nova vlada stabilnost državne politike Češkoslovaške republike in da daje garancije, da se rešijo najvažnejši gospodarski in politični problemi.

— Praga, 8. okt. Predsednik republike je danes dopoldne sprejel voditelje koaliranih strank. Predsednik je podpisal listo vlade. Novi kabinet je sestavljen takole: Ministrski predsednik Švehla (agrarec), zunanji minister dr. Beneš, notranji minister Malypeter (agrarec), narodna obramba Udržal (agrarec), pravosodni minister Dolanský (ljudska stranka), finančni minister dr. Rašin (nar. demokrat), prometni ministri Stříbrný (nar. socialist), minister za prehrano dr. Franke (nar. socialist), prosvetni minister Bechyne (soc. demokrat), poljedelski minister dr. Hodža (slovaški agrarec), trgovinski minister dr. Novák (narodni demokrat), minister za javna dela Srba (soc. demokrat), minister za socialno skrb Habrman (soc. demokrat), minister za zdravstvo dr.

TRAKIJA SE PRIZNA TURČIJ.

— London, 8. okt. (Izv.) Lord Curzon je predložil vladi v odobrenje predlog, ki je bil sporazumno sprejet na sestanku z ministrskim predsednikom Poincaréjem glede Trakije. Vzhodna Trakija se prizna Turkom. Zavezniki pa so odklonili zahtevo angorske vlade, da zasedejo Trakijo turške čete že pred mirovno konferenco. Povratek Trakije Turški se izvrši šele po odobrenju mirovne pogodbe.

— London, 8. okt. (Izv.) Po oficijelnem poročilu je dosežen med Poincaréjem in lordom Curzonom sporazum tudi v tej smeri, da npr. Grška vzhodno Trakijo izprazni.

— Pariz, 8. okt. (Izv.) Na sestanku Poincaréja, Curzona in italijanskega poslovnega odpravnika Gallija je bil v soboto dosežen popoln sporazum v vprašanju Trakije. Točke sporazuma zadevajo: 1. Izpraznitev Trakije od strani Grkov tekom 8 do 10 dni, 2. Po izpraznitvi se uvede turška uprava. Zaveznike čete zasedejo vzhodno Trakijo, da preprečijo eventualno akcijo grške vojske. 3. Pred sklepom mirovne pogodbe ne smejo priti v nevtralnno cono in v Trakijo kemalistične čete. Zavezniki zasedejo pozicije v Carigradu, na Čataldži in ob Marici.

VENIZELOS JE PRIPRAVLJEN IZROČITI TRAKIJO TURČIJ.

— Pariz 8. okt. (Izv.) Venizelos je konferiral z ministrskim predsednikom Poincaréjem. Med drugim je Venizelos formelno izjavil, da se Grška lahko odreče vzhodni Trakiji in da se vzpostavijo meje iz leta 1914. Venizelos pa je med drugim zahteval, da Turki popreje ne zasedejo Trakije, dokler se ne izvede iselitev trakijskih Grkov. Venizelos ne zahteva za narodne manjšine nobenih garancij. Grška lahko kje drugje naseli okoli 200.000 Grkov, ki sedaj bivajo na ozemlju vzhodne Trakije.

ZAHEVE ROMUNSKÉ GLEDE TRAKIJE.

— Bukarešta, 8. oktobra. (Izv.) Rumunska nadaljuje diplomatično akcijo v smeri ohranitve statusa quo na Balkanu. Med drugim predlaga Rumunska upostavitve nevtralne cone med Bolgarsko in Turško. Ta cona naj bi bila pod zaščito Društva narodov, kakor Dardanele in Bospor. Rumunska vlada odločno demantira vse vesti o mobilizaciji in vojni akciji Rumunske.

Š r a m e k (klerikalec), minister za pošto in brzojav Tucny (soc. demokrat), minister za unifikacijo dr. Markovič (slovaški soc. demokrat), minister za Slovaško dr. Kalay (izven strank).

Borzna poročila.

— Curli, 9. oktobra. (Izv.) Predborza. Zagreb 2.—, Berlin 0.225, Budimpešta 0.21, Milan 22.95, Praga 18.45, Dunaj 0.0075, Pariz 40.95, London 23.64, Newyork 5.345.

— Zagreb, 9. oktobra. (Izv.) Zaključek. Devize: Curli 11.72, 11.82, Pariz 4.715, 4.765, London 275.50, 280.50, Dunaj 0.085, 0.09, Berlin 2.52, 2.82, Praga 213.50, 216.50, Trst 2.67, 2.71, Newyork 62.50, 63.50, Brdimpešta 2.40, 2.70. Valute: dolarji 61.50.

Društvene vesti.

— Društva državnih pisarniških uradnikov širša odbora se je se vrši v terek dne 10. t. m. ob 8. zvečer v mestni posvetovalnici.

— Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo, opozarja, da se vrši prihodnja javna odbora seja v sredo dne 11. t. m. ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije. Sv. Petra cesta št. 12. pritičije, desno.

Pozvedbe.

— Dotična oseba, katera je v četrtek v dolenskem (kočevskem) vlaknu v kupeju drugega razreda vzela zavitek z naslovom, naj ga takoj vrne, sicer se bode policijsko postopalo proti njej, ker je oseba dobro znana.

— Listnica z večjo vsoto denarja je bila izgubljena na južnem kolodvoru 7. t. m. ob 18. na peronu poleg trafike. Dotična oseba se opozarja, naj nemudoma vrne listnico, ker je dobroznana, na naslov, ki se je nahajal v njej, ali pa na upravo lista.

— Zgubila je v soboto od enčrt do tričrt na 7. Ema Erbežnik stvorjavo boč, podloženo s črno svilo, od Trubarjeve ulice čez Sv. Jakoba most, po Trnovskem pristanu. Pošten najditelj se prosi, naj jo odda proti dobri nagradi v trgovini A. & E. Skaberne, Mestni trg.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Za takoj

išče bančni uradnik meblirano ali pa prazno sobo v bližini glavne pošte ali pa Kongresnega trga. Ponudbe pod „Zvezda 8500“ na upravo Slov. Naroda.

SENO

garantirano dobro, suho, mešano s sladkim, franko vsaka postaja Slovenije K 900 za 100 kg dobavljata vsak čas PUKL & VERCE, Soštanj. 8496

Dirka na Semeringu

Klasična avtomobilska dirka, prirejena od Avstrijskega Avtomobilskega kluba 24. septembra 1922

Zmagovalec Rörner na Benz s

CONTINENTAL

Najhitrejši vseh razredov. Dobitnik nagrad dirke Semmering 1922.

Prvi	do 1, 1 L. Zyl.-lhn.	Oraf Kolowrat na Austro-Daimler-Sascha
Prvi	1, 6	Kirchner
Drugi	1, 6	Weiss
Prvi	4, 5	Schenck
Prvi	1, 5	Oraf Kolowrat
Prvi	2	Wetzka
Prvi preko 3		Hoerner
Tretji	3	Joerner
Prvi	500 ccm	Schuster
Drugi do 350 ccm		Tennigkait

Continental pnevmatika

Dirka na Semeringu je s tem že sedmič dobljena na „CONTINENTAL“ PNEVMATIKO.

Generalno zastopstvo: Viktor Behinec, Ljubljana, Poljanska cesta 5

Suha bukova drva

žagana in cepljena, dostavlja v vsaki množini na dom Jerančič A., Karlovska cesta 8. 8495

Sprejme se gospodilna

ki ima veselje do trgovine in zna kompondenco, za Ljubljano. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8498

Ženitna ponudba.

Trgovca, star 25 let, s 3 milijoni premoženja, se želi seznaniti radi poznejše ženitve z boljšo gospodilno, ki ima večje premoženje ali trgovino. Ponudbe pod „Velika sreča 8511“ na upravo Slov. Naroda. 8511

Samostojna kuharica

z letnimi spricavali se išče za 1. november. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8521

Seno, oves, slama

na vagon se dobi najbolje pri M. Dimić, Zagreb, Jurišićeva ulica 24. 8512

Več lepih težkih in lahkih

konj

dalje vsakovrstne mlinske potrebščine, kamena, čistilnica za zdrob, velik trijer za čiščenje žita, jermenice itd. Nadajars jermenik (venecijanar) kompletno ter vretena cirkularnih žag (Cirkularsäge-Spindel) odda firma Ant. GRUNDNER, Poljane, Slovenija. 8520

Za dame!

Prodaja dva zelo dobro ohranjena kostuma. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8508

Kmetijsko posestvo

52 oralo, zidana hiša z opeko krita, gosp. poslopje se prodaja za 420.000 K. 15 km od Kočevja. — Karol Breznik, Celje, Dolgo polje 1. 8514

Prodajo se

obleke, vrtnje jope, bluze, otroške obleke in črna svilena obleka. Stari trg 28-II levo.

Tehnik

išče meblirano sobo in plača dobro. Ponudbe na „Univera“ na ime Vernozza. 8484

Sprejme se

brusac (polirar). „Tribuna“, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 8497

Iščem

dve prazni sobi v sredini mesta. Ponudbe pod „Čedni sobi 8503“ na upravo Slov. Naroda.

Kdor odstopi

sobo in kuhinjo v Ljubljani, dobi dobro nagrado. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8505

Suhe gobe in kumano

kupuje Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Nože

za rezanje zelja imam na prodaj. Cena po dogovoru. — Opekarska cesta 34, Trnovo. Ignacij Marenko. 8499

Išče se osebu

srednje starosti, dobro izveščana v vsakem hišnem delu, v pomoč gospodini k 2 osebam. Samo dolgotrajna spricavala. Plača dobra. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8439

Iščem stanovanje

v prometnem kraju, kjer bi bilo pripravo za krojača, takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Stanovanje 8513“ na upravo Slov. Naroda. 8513

Sprejmeta se

2 gospoda na stanovanje. Tržaška c. št. 24. 8510

Stanovanje

sredi Ljubljane, moderno, z električno razsvetljavo se takoj odda državnemu uradniku. Pismene ponudbe pod „Brez otrok 8506“ na upr. Slov. Naroda.

Mehlovana mesečna soba

s prostim vhomom in elektriko za kakega gospoda ali gospodino se odda od 15. oktobra naprej. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8518

8000 kron nagrade

onemu, ki preskri stanovanje štirih ali več sob (tudi v novi hiši) s kopalnico in pritlikinami. Mesto nagrade lahko enoletna najemščina ali večje posojilo. Ponudbe pod „8000 kron 8492“ na upravo Slov. Naroda. 8492

Stanovanje zamenjam.

Je čedno, svetlo ter obstoji iz štirih vel. sob s pritlikinami v bližini realke in obrtne šole, za stanovanje s 5 do 6 sobami v sredini mesta. Ponudbe pod „Lepo stanovanje 8502“ na upr. Slov. Naroda. 8502

Mlad, soliden gospod

iz fine dunajske hiše, v prav dobri poziciji, išče mehlovano sobo samo pri odlični rodbini. Želi se priklonjenje k družini, in pa pogoj. Ponudbe pod „Inženjer 8450“ na upravo St. Nar. 8450

Vžigalna vrstica

(Zündschnur) se po ugodni ceni odda. Naročila sprejme I. Razboršek, Smarjno pri Litiji. 8377

Izurjen knjigovodja

se išče na ureditev knjigovodstva za popoldanske ure. Reflektira se samo na dobro, samostojno moč. Nastop takoj. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 8461

Sukno

za promenačne in športne obleke v bogati izbiri

A. B. Škoberne Ljubljana, Mestni trg 10

Prodajam

otroški sklopni stol, prvovrsten origin. Engelov gramofon (2 peresi) s 45 ploščami (Caruso, Slezak itd.) Sodna ulica št. 1, II. nadst. levo, od 2.—3. pop.

Solidna**majhna rodbina**

išče za takoj v stari ali novi zgradbi stanovanje z 1 ali 2 sobama s kuhinjo, ali se na kupi stanovanje s pohištvom vred. Tudi se išče majhen lokal. Posredovanje se dobro nagradi. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8467

Bukova drva

suha, se prodajajo na drobno in debelo. Sp. Šiška, Reininghausova gostilna 87. 8409

Proda se enonadstropna hiša

z 9 stanovanji na Selu 49. Vprašati v Vodmatski ulici 4a. 8416

Delavnic

usnjenih suknjic (rekelcev) od 3500 K dalje se priporoča. Gg. trgovcem znaten popust. Kristjan Premur, krojač, Kranj.

Pozor, trgovci!**Prave hanaške pičen. otrobe**

v jutastih vrečah, franko vsaka postaja v Sloveniji za K 950, pri vagonem odjemu K 9. Nadalje krmilna moka franko vsaka postaja K 12. Naslov pove uprava Slov. Naroda. (Znamka.) 8517

Kupim

že rabljen ročni stroj za stiskanje strožne opeke oziroma sprejem delavca za opekarski obrat, ki bi imel tak stroj. Naslov pove uprava St. Naroda. 8519

Dobra gostilna-trgovina in žaga

s 6 orali zemljišča se prodaja. Karol Breznik, Celje, Dolgo polje 1.

Mlad, soliden**vijoli matakhar**

govori več jezikov, bil zaposlen doma in v inozemstvu, išče takoj v Ljubljani primerne službe v kavarni ali restavrantu. Takej lahko položi 50.000 K kavic in v gotovini. Na razpolago najboljša reference. Ponudbe pod „Kavcija 8462“ na upravo Slov. Naroda. 8466

Šivalni stroj

se prodaja. Kje, pove uprava Slov. Naroda. 8380

Stavbnege tehnika

za pisarniška dela iščem za ta ožnji nastop. Dobri risarji z večjo prakso imajo prednost. Plača po dogovoru. — Fran Ravnikar, mestni tesarski mojster, Linhartova ulica 25. 8458

Za učenca v trgovino

bi stopil zdrav in močan fant z dežele, star 15 let, ki je izvršil z dobrim uspehom I. raz. realke in ima veliko veselje za trgovino. Natrije bi šel v mesto. Ponudbe pod „Učenec 8381“ na upr. Slov. Naroda. 8381

Gospodilna

želi priiti kot tovarilica oziroma družabnica v boljšo družino. Govori slovensko, nemško, italijansko in tudi francosko. Vešča je tudi gospodinjstva. Na honorar ne polaga važnosti. Ponudbe pod „Tovarišica 8383“ na upr. Slov. Naroda. 8383

Koščijak

priden, 35 let star, oženjen, brez otrok, išče stalne službe. Ponudbe pod „Koščijak 8384“ na upravo St. Nar. 8384

Pletene jopice

rokavice, nogavice

na najnižjih cenah pri:

A. ŠINKOVIC mol.

K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 10.

Zahvala.

Povodom nenadne smrti našega iskrenoljubljane očeta, brata, strica in svaka, gospoda

JURIJ CESARIJA

izrekamo najlepšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so pokojnika med boleznijo obiskovali in tolažili ter ga spremili na njegovi zadnji poti, posebno pa društvu I. ljublj. postreškov, Strok. in podp. društvu trgov. in podjetniških uslužbencev, pevskemu društvu Krakovo-Trnovo za gniljive žalostinke ter vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vencev. Priporočamo ga v blag spomin.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1922.

Žalnočča rodbina Cesarjeva.

Zahvala.

Vsem, ki so izkazali dragemu pokojniku

Antonu Jurkiču

upravniku pošte Škof. Loka

poslednjo čast, se najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni čast. gospodu župniku za tolažbo ob smrtni postelji, zastopnikom poštne uprave in društev, uradništvu pošte Škof. Loka za skrb ob njegovi smrti, gospodom pevcem za gniljive žalostinke, „Sokolu“ in požarni brambi ter vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja.

Končno vsem, ki so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Sv. Ivan pri Trstu, dne 9. oktobra 1922.

Žalnočče sestre in ostali sorodniki.



Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša ljubljena soproga in mamica, gospa

Uršula Šetina

previdena s tolažili sv. vere mirno preminula. Pogreb se bo vršil dne 10. oktobra ob 2. popoldan z Lepega pota št. 6 na pokopališče k Sv. Križu. Ohranimo ji prijazen spomin!

V Ljubljani, dne 9. oktobra 1922.

Žalnočči soprog in rodbina Zamiljen.



V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani soprog, oče in tast

Ivan Peče

uradnik davčne administracije

danes po daljši težki bolezni v 48. letu starosti v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v torek, dne 10. t. m. ob pol 4. popoldne iz deželne bolnice na pokopališče Sv. Križa. Bodi mu blag spomin!

V Ljubljani, dne 8. oktobra 1922.

Žalnočči rodbini Peče in Šket.



Brez posebnega obvestila.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš preljubi sin-edinec, vnuk, nečak, bratranec in prijatelj

Franc Papst

stud. med.

danes ob 2. ponoči po kratki, mučni bolezni v življenja polni starosti dvajsetih let za večno zaspal in se preselil k svoji materi.

Pogreb nepozabnega bo v torek, 10. oktobra 1922 ob 4 popoldne.

Krško, 8. oktobra 1922.

Žalnočči ostali.



Viljem, Emil in Rudolf Tönnies naznanjajo v svojem kakor tudi v imenu svojih sester Amalije Schmidt-Tönnies, Fridarike Heinrich-Tönnies in Marijane pl. Berner-Tönnies in vseh ostalih sorodnikov vest, da je njih ljubljani brat, gospod

Gustav Tönnies

inženjer in stavbenik

v nedeljo, dne 8. oktobra 1922 po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere mirno preminul.

Pogreb preblagega pokojnika se bo vršil v torek, dne 10. oktobra 1922 ob 4. popoldne iz senatorija Leonašče na Založni cesti, na pokopališče k Sv. Mariji, kjer se položi v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

V LJUBLJANI, dne 9. oktobra 1922.

Mestni pogrebni zavod.